

2400), a věřitel může jak ve případě evikce plněného předmětu, tak i ve případě vadnosti téhož proti dlužníkovi nastupovati dle § 922 o. o. z. a násl. (sb. »Glaser Unger« č. 4767.) Je-li vada předmětu daného na místě platu taková, že ji vůbec nelze odstraniti a že brání řádnému užívání věci, může zkrácený věřitel žádati úplné zrušení smlouvy a náhradu škody. Avšak původní pohledávka v tomto případě ipso iure již neobživne. Praxe tu připouští, že věřitel může dlužníka proti vrácení vadné věci in solutum dané žalovati o zaplacení původní své pohledávky, (sb. »Glaser Unger« č. 5313, 6693, 7151, 11605.).

Dávky báňské.

I. Dějiny.

Ku nejstarším dávkám báňským patří horní desátek (horní robota) t. j. dávka z výroby důlní, odváděná na základě horního regálu zeměpánovi. Ve středověku obnášela tato všude desátý díl dobytých nerostů in natura bez ohledu na poměry výnosové. Později byl zmírněn desátek na 20. a 30. díl výtěžku a dokonce zrušen pro doby, které se nevyplácely. Tento způsob vybírání desátku horního stal se během času velice nepohodlným takže na místě dávky in natura zavedeno bylo odvádění peněžního reluta dávky této, kteráž namnoze byla ustanovena určitým obnosem úhrnkovým. Tím stalo se, že robota ve mnohých krajinách pozbyla své původní povahy; v zásadě přece zachovala se však myšlenka desátku báňského až do novější doby.

Cís. pat. ze dne 23. května 1854 č. 146 ř. z. ustanovil, že robota horní zůstane zachována a že se má vypočítati z vyhrazených nerostů dobytých v dolu nebo v jeho příslušenství dle měřítka zvláště upraveného a že se má zapravovati v penězích, (§ 219 jmen. pat.) Zákonem ze dne 28. dubna 1862 č. 28 ř. z. zrušen byl desátek báňský a zavedeny byly poplatky z kutání t. zv. kutné.

II. Platné právo.

1. Odměrné. Zavedením odměrného přestaly všechny platy obdobní, čtvrtletní platy z důlních říčic a jiné podobné poplatky z měr důlních, jakož i veškeré poplatky, které až dosud pod jménem horních komorních a propůjčovacích tax odváděny byly (§ 3. nař. min. fin. ze dne 4. října 1854 č. 267 ř. z.). Roční odměrné obnáší 4 zl. r. m. za každou důlní míru 45116 m² a každou denní míru 115000 m² položenou za jedničku (§ 1 jmen. nař.). Odměrné z každé propůjčené míry důlní platí se bez rozdílu, zda-li dílo horní se provozuje, či zda-li na čas zastaveno jest, nebo zda-li se pracuje s výtěžkem či se ztrátou (§ 2. jmen. nař.). Měram denním nebo důlním se skrovnými nebo příliš rozptýlenými ložisky, kterých lze jen s nepoměrným nákladem dobytí, může se odměrné snížit až na polovici pro určitou nebo neurčitou dobu. Snížení odměrného přísluší vrchním horním úřadům ku návrhu horního hejtmanství na dobu nejvýše 6 let, na delší nebo na neurčitou dobu ministerstvu financí (§§ 1, 3, 4, nař. min. fin. ze dne 30. září 1859, č. 181 ř. z.). Odměrné zapravuje se čtvrtletně zároveň s daní z příjmů u berního úřadu, v jehož okrese doly se nalézají. Ačkoliv zadrželé odměrné požívá privilegovaného práva zástavního na dolech, jest nicméně dávkou osobní trvajícím potud, pokud poplatník jest držitelem dolů.

2. Kutné. Kutání t. j. kopání za účelem dobytí nerostů vyhrazených podléhá roční dávce 4 zl., která zapravuje se jako odměrné (§ 3 zák.

ze dne 28. dubna 1862, č. 28 ř. z. a § 1. cíś. nař. ze dne 29. března 1866, č. 42 ř. z.). Propůjčí-li se práce kutací, odejme nebo zruší-li se, podléhá kutnému ještě v onom běhu, ve kterém se propůjčení stalo nebo ve kterém vydán byl nález odnímací, nebo oznámení o vzdání se práva hornímu úřadu učiněno. Po uplynutí tohoto běhu nepodléhá kutání, i když ještě vymazáno nebylo, kutnému (v. min. ze dne 1. června 1862 č. 3927). Kutné zapravuje se ve čtvrtletních lhůtách zároveň s daní z příjmů (nař. min. ze dne 25. dubna 1866 č. 49 ř. z.).

3. Daně.

a) *Daň pozemková.* Dani pozemkové podrobeny jsou ony plochy, kterých se ku jiným účelům než ku dolování používá, tak na př. plochy upotřebené ku štolám, šachtám, vodním nádržkám atd. (§ 16 zák. ze dne 24. května 1869, č. 88 ř. z.).

b) *Daň výdělková.* Dle patentu o výdělkové dani prosty jsou výdělkové daně jen doly podřízené horní pravomoci, které s dílem horním jsou v bezprostředním spojení a které odvádějí horní desátek. Všechny ostatní podniky a vedlejší zaměstnání, které výtěžky báňské dále spracují (tavírny, varny, žentouřiště), podléhají však výdělkové dani (d. dv. k. ze dne 10. března 1825 č. 7001 p. sb. z. pro Čechy a Halič). Sklady výrobků horních jsou podrobeny dani výdělkové (d. dv. k. ze dne 19. října 1839 č. 44534 p. sb. z. pro Moravu a Slezsko).

c) *Daň z příjmů.* Příjem z dolů a hutí patří do I. třídy. Úřady vyměřující daň mají povinnost při vyměřování daně dorozuměti se s horním hejtmanstvím, v jehož obvodu se nalézá dílo poplatné (zák. ze dne 28. dubna 1862 č. 28 ř. z.). Příjem přizná se úřadu t. zv. fassí. Zásoby výrobků nalézajících se na skladě nepovažují se za příjem, poněvadž do příjmu čítají se jen peněžité obnosy za nerosty stržené neb výrobky, které byly buď prodány neb podnikatelem díla spotřebeny, nebo společníkům in natura odevzdány (výn. min. fin. ze dne 27. června 1865 č. 9389). Přiznání výnosu bání a hutí má vydati ten, jenž podnik spravuje (§ 3. výn. min. fin. ze dne 14. ledna 1850 č. 10 ř. z.). Daň z příjmů dolů a hutí vyměřuje se poplatníku zvlášť nehledě na další jeho příjmy. Přiznání daně budiž podáno pro každé dílo horní sestávající z propůjčených měř důlních a denních, které samostatně účtuje, zvlášť. Jestliže podnikatel výtěžky horní nespotřebuje bezprostředně a nescizuje, nýbrž teprve po spracování je prodává, jsou tyto hotové výrobky základem pro vyměření daně. Horní hejtmanství mají příslušným úřadům berním po uplynutí každého běhu oznámiti změny, které nastaly ve stavu poplatníků. Úřady daně vyměřující zašlou přiznání ku prozkoumání horním úřadům revírním, v jichž okresích doly leží. Daň zapravuje se bezprostředně u úřadu berního (výn. min. fin. ze dne 29. března 1866 č. 617.). Pro vyměření daně není rozhodným 3letý průměr, nýbrž čistý výnos roku bezprostředně předcházejícího. (Výn. min. fin. ze dne 8. ledna 1875 č. 339.).

Dědic. Kdo přihlásí se ku dědictví jemu připadlému, jest dědicem v užším smyslu. Delát jest jen dědicem v širším smyslu; dědicem ve vlastním smyslu stává se teprve, když se byl úřadu pozůstalost projednávajícímu ku dědictví přihlásil a když přihláška jeho přijata byla. Dědici přísluší právo dědické t. j. výlučné právo ujmouti se držby celé pozůstalosti nebo poměrné její části (podílu dědického) (§ 532 o. o. z.). Každý dědic jest universálním následovníkem (sukcessorem) t. j. nastupuje přímo ve